

Uredništvo
in upravnistvo:

Kolodvorska
ulica št. 16.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:

Šeststopenjska peti-
vreda 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
gopust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
60 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja mo-
sčno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

Štev. 251.

V Ljubljani v torek, 30. decembra 1884.

Tečaj I.

Novo narodno društvo.

„Še jedno narodno društvo“ — vslikne morda nejevoljno marsikater domač pesimist — „čemu to, saj jih imamo itak v tolikem izobilju, da jedno drugemu napotje dela ter da je časi komaj mogoče, sestavljati odbore raznoterim korporacijam!“ Tako bode godrnjal, s kislim obrazom prečitajoč naslov današnjemu članku, toda — stoj prijatelj, tudi v našem društvenem življenju se nahajajo še zevajoče praznine, in baš tako votlino ti hočejo izpolniti, prepotrebno in prekornostno društvo ti nameravajo ustanoviti moške, kateri so se zbrali v ljubljanski čitalnici zadnjo nedeljo, da bi se posvetovali o ustanovi slovenske „šolske matice“ ali „društva sv. Cirila in Metoda!“

Uže od nekaj smo zavzeti za tako društvo, in ideja, uživotvoriti ga med Slovenci, zdi se nam največje važnosti. Kajti če raztvorjamo mnogovrstno sestavljeno narodno gibanje, če skušamo zamotano vprašanje prevajati na svoje prvotne podlage, uriva se nam nehoté vender le sklep, da mu je pravo osredje bilo in mu bode — narodna šola, narodna odgoja. Vzemi narodu mladi zarod, utakni ga v tuje učilnice, položi ga na raztezalnico tuje učnega jezika in oglej si potem posledice! Res je, da še ne bodeš takoj dobil kot rezultat takega nasilstva povsem predrugečeno, potujčeno generacijo. Naravi ne ugajajo burni prehodi, in k večjemu mešanico, polutana bodo izkuhali v kemični retorti tujega zavoda — toda še jeden rod, k večjemu dva, in iznarodjenje ti napreduje s silovito hitrostjo, in preje nego bi mislil, stalo bode pred taboj novo ljudstvo, in ne bodeš ga vesel! Kajti povestnica nas uči, da je kulturni nazadek neizogibna posledica vsakemu iznarodjenju!

Uže iz tega kulturnega razloga mora biti dolžnost vsakemu domoljubi, da se prizadeva po svoji moči, ohraniti svojstvo, narodno individualnost svojemu plemenu. Nemci, mnogo bolj

razviti mimo nas, dali so nam v tem oziru pomenljiv vzgled s tem, da so ustanovili nemški „Schulverein“. Noben Slovenec se ne bi mogel spodtikati nad tem društvom, da bi mu bile namen, skrbeti za narodno odgojo nemških otrok. Baš nasprotno, celó hvaležni bi mu bili, kajti prizadevajoč se, na društvene troške odgojevati nemško mladež, raztreseno med slovenskimi večinami, olajšal bi šolsko breme naši deželi ter ji koristil gledé splošne omike. Niti na misel nam ne prihaja, tako delavnost očitati nemškemu „Schulverein“. V greh pa se mu mora šteti dosedanje njegovo ravnanje zlasti po slovenskem štajerskem, kjer nemške šole ustanovlja v čisto slovenskih krajih in za čisto slovenske otroke, kjer germanizacijo širi in polovičarstvo na veliko škodo narodni omiki, nemštvu samemu pa nikakor ne v korist in čast!

Da bi Slovenci v tem oziru hoteli posnemati sovražno nam društvo, da bi oni nameravali, s silo ali zvižajo segati v tuje ozemlje ter med mladino sosednih nam narodov žrtve iskati svojemu chauvinizmu, o tem se pri nas pač nikomur ne sanja, in „Ljubljanski List“ bil bi prvi, kateri bi na ves glas grajal in obsojal tako nedostojno, krivično početje. Ali z druge strani vender ne smemo mirno gledati, kako se število naših rojakov neprestano krha in zmanjšuje, kako se prednje straže Slovenstva čedalje bolj umikajo tujemu navalu. Nikdar se nismo polakomnili sosedovega imetja, le svojo last si hočemo ohraniti, braniti le zadnjo ped zemlje slovenske, dragoceno zapuščino davnih nam prednikov!

Za to pa, da obvarujemo svoje sedanje pozicije, treba nam v prvi vrsti dobro urejeno, na široki podlagi utemeljeno šolsko društvo, kateremu bode naj namen, slovenski mladini v mešanih ali večinoma nemških, oziroma italijanskih krajih preskrbeti pouk v slovenskem, maternem jeziku. Tako potrebo čuti Slovenec zlasti po mestih, kjer je nevarnost potujčenja neprimerno večja nego v mirnem,

tihem, kmetskem selu. Protivje slovenskemu življu nasproti je v mestih mnogo silnejše, kakor nam drastično kaže vzgled tržaškega občinskega zastopa. In kar je večina ljubljanskega starešinstva sklenila v nekem trenutku milovanja vredne zaslepljenosti, isto se bode našim rojakom nasproti z matematično sigurnostjo ponavljalo povsod tam, koder Slovenec od tuje večine zahteva svoje zakonito pravo. Drugače se ne bodo dale zaprečiti sovražne nam nakane, nego če najprej snujemo po takih krajih zasebne slovenske šole, potem pak po preteku petih let, ako se oglasi zadostno povprečno število učencev, zahtevamo, opiraje se na določbo zakona, da se spremené v javne učilnice s slovenskim učnim jezikom.

Da se doseže društveni namen, nasvetovala se je oblika bratovščine. Mi se ujemamo z nasvetom, in sicer iz dvojnega razloga. Prvič radi tega, ker tak društveni ustroj najbolj ugaja verskemu čutu slovenskega naroda, s kojim mora računati vsak previdni politik. Slovenec je vnet katoličan — to je faktum, katerega ne sme prezirati noben rodoljub. Drugič pa vsled tega, ker se bode na ta način najlažje masa našega naroda pridobila temu projektu. Pozabiti ne smemo, da smo revni narod ter da šolsko društvo, ako hoče uspešno delovati, v to svrhu potrebuje izdatne svote. Ako svoje delovanje omejujemo na tako zvano inteligenco slovensko, uverili se bomo kmalu, da nas je premalo za tako važni posel. Inteligenca je do sedaj še redko sejana po naših pokrajinah, njene sile ne zadostujejo velikemu narodnemu podjetju. Ves narod se mora združiti v ta namen v jedno duševno celoto, imoviti mešan in ubožni oratar mora stopiti k domovinskemu žrtveniku ter nanj položiti skromni svoj donesek — stoprav potem bomo dosegli, kar je nam vsem skupna iskrena želja. In rodoljubna duhovščina bode sigurno z veseljem prevzela

nobena turobna beseda ni prišla iz njenih ust. Prenašala je vse voljno s sladko nadejo, da bo uže prišel čas, koji jo bode združil z njenim ljubim — saj so nebesa pravična vsem dobrim ljudem.

Tako mirno in udano pa ni prenašal Geza svoje usode. S početka je še šlo, toda ko minejo meseci — ko preteče celo leto — a ko se uže drugo bliža koncu, zmôre ga strast in Jolanko čestokrat obišče, da, celó ponoči jo je obiskaval — skrivaj.

Dekle je moralo prenašati dvojno bôl, kajti grmelo in treskalo je vselej, kadar je zvedel oče o navzočnosti Gezovi na pristavi. Očital, grozil in zmerjal je ubožico in tako jej zagrenil vsak srečen trenutek, kojega je preživela v družbi ljubega. Takó je mineval čas — grenke ure — žalostni dnevi.

* * *

Bil je Sveti večer. Čmerno stopi stari kmet v sobo in kliče hrapavim glasom: „Jolan!“

Deklica, ki je v kotu sedela in molila, se vzdigne po konci, položi molek na mizo in vpraša: „Kaj zapové oče moj?“

„Ravnokar sem videl jezdeca dirjati čez

Listek.

Blatno jezero.

(Ogerska národna pripovedka, prevél Ant. Sušnik.)

Sredi nepregledne ravnine stoji mala „tanja“ (pristava). S trstjem krito hišo obdaja vrt za zelenjad, poleg kojega stojé skednji za seno in slamo, potem hlev za govejo živino in drobnico. Povsodi je opazovati skrbno gospodarstvo.

Okolo tanje se razprostira rodovitno žitno polje in tam v daljavi zeleni travniki, na kojih je za čredo obilo krme.

Vse to je last daleko znanega in zaradi njegove strogosti in trdosrčnosti poznatega starega kmeta Blata.

Tú živi s svojo hčerko Jolanko, kateri so nadéli pridevek „krasotica“, a to po vsej pravici, kajti Jolanka je v istini pravcata podoba pristne ogerske kmetske lepote. Okrogli, po solncu ogoreli obrazek s svetlimi, zaljubljenimi očesci je takó mičen, čaroben, da vsakega mora zamrežiti, omamiti, kedór se zagleda vánjo.

Vse kreposti, katere je bilo pogrešati pri očetu, strinjale so se v hčerki. Ona je bila takorekoč angel varuh za dom in družino. Če-sar je zakrivilo surovo in odurno obnašanje očetovo, vedela je ona poravnati in pogladiti z dobroto in ljubeznivostjo.

Vsi delavci in hlapci so jo spoštovali in ljubili — najbolj pa še Geza, konjski pastir, dá — pravili so celó o njem, da moli in časti Jolanko — kakor Mater božjo.

Le redkokedaj je Geza imel priliko, s svojo ljubico govoriti, ker je bil odtodi tri ure oddaljen na neki pustinji — doma, in če je tudi kedaj zvečer prišel, móči mu je bilo le nekoliko besedic z njo spregovoriti, kajti oče Blato ga je pisano gledal na tanji. Nek-daj bilo je vse drugače. Pred dvema letoma služil je še pri Jolankinem očetu, ki je mla-dega konjskega pastirja odpustil iz službe, za-pazivši, da je njegova hči naklonjena beraš-kuemu hlapcu.

Toda ločitev mladih ljudij ni razdvojila, kakor je kmet Blato domneval. Probujeni čuti se niso dali zatreti, o ne, in vzrasli so po-lagoma do neupogibljive strasti.

Molčéča in žalostna je odslej opravljala Jolanka svoj vsakdanji posel, nobena tožba,

vodstvo — saj z neumorno delavnostjo in lepim uspehom nabira leto za letom doneske za paganske otroke v daljni vzhodni Aziji, koliko rajše bode nabirala milodare za slovensko deco!

Na noge tedaj, rojaki, lotimo se dela, v katerem smo gotovo vsi jednih mislij, jednega duha, kar nas je rodila zemlja slovenska, vsi brez razločka, ne gledé na protivje, izvirajoče iz političnih nazorov, ne gledé na osebne homatiije in prepire. Pred durmi je novo leto, bližamo se tisočletnici smrti sv. Metoda, ne bodemo bolj svečano mogli obhajati ta znameniti praznik, nego če smo do tja trdno ustanovili **društvo sv. Cirila in Metoda!**

Volitve v brnsko trgovinsko zbornico.

V sabotnem listu govorili smo o volitvah v brnsko trgovinsko zbornico, ki je bila pretečene dni središče naše notranje politične diskusije. Vladni volilni komisar bil je proglasil v zbornici, da se ni volitev vseh udov vršila v zmislu zakona, torej je deloma neveljavna. Posledica je bila, da so nekateri izvoljenci zgubili svoj mandat, drugi pa, ki so bili v manjšini, postali so udje brnske trgovinske zbornice. Vsled te odločbe brnske deželne vlade pridobili so si Čehi večino v oni važni trgovinski skupini in naravno je, da smo to pridobitev vrlega češkega naroda z veseljem pozdravljali. K temu nas ni privedla samo simpatija do severnega, v politični borbi starega nam zaveznika in krepkega podpiratelja sedanje vladne sisteme, temveč tudi prepričanje, da je bilo postopanje vlade po polnem zakonito in utemeljeno v besedah in v zmislu dotičnih zakonov — prepričanje, katero smo v omenjenem našem listu podpirali s stvarnimi razlogi in dokazi.

Imeli smo tem bolj vzrok k takemu sklepu, ker nam je bilo znano, da se na najkompetentnejšem mestu zakon o volitvah v trgovinske zbornice jednako interpretuje. Uže meseca maja t. l. izjavil je namreč trgovinski minister raznim trgovinskim kamoram, posebno oni v Pragi in v Inomostu, da smejo po zakonu razne volilne kategorije samo iz svoje srede voliti člane v zbornico; vodja trgovinske naše politike je torej uže pred pol letom bil proglasil — opiraje se na dotične zakone — volilni princip, katerega je uporabil komisar deželne vlade brnske, ko je utemeljeval svoje korake in odločbe v volilni komisiji.

Sedaj pa se poroča, da je osrednja vlada dunajska volitve anulirala ter ukazala novih priprav za novo volitev v brnsko trgovinsko zbornico. Ta svoj odlok podpira z razlogom, da z zadnjim razpisanjem vo-

litev ni osigurjeno, da so vsi volilci v kamoro v pravem času zvedeli za volitve; drugače pa ostane pri onem tolmačenju volilnega zakona, o katerem smo ravno govorili.

Lep božični dar torej, o katerem smo zadnjič govorili, splaval je Čehom zopet po vodi; nadejati se jim je nove, hude volilne borbe, in dvojljivo, jako dvojljivo je, če se jim posreči v novi doseg tako ugoden rezultat ter uže sedaj priboriti si večino v brnski trgovinski zbornici.

Nemški volilci so na ta način prodrli s svojim protestom. Opirali so se posebno na dva momenta: prvič, da se zakon nikdar ni tako interpretoval pri prejšnjih volitvah v brnsko trgovinsko kamoro, drugi pa, da bi jih bila morala vlada poprej opozoriti na tako tolmačenje volilnega reda. — Pač se je po polnem prav oporekalo s češke strani, da *abusus* ni veljaven razlog zoper jasne določbe zakona in da mišljenje vlade ni bilo nikaka tajnost za volilce — saj je pol leta poprej izdal kupčijski minister uže omenjene razglase za razne trgovinske zbornice; vlado ne zadeva torej nikaka krivda. K večjemu je volilna komisija odgovorna, če ni dovelj intenzivno opozarjala volilce na ta slučaj.

Ko bi bila vlada Taaffejeva strankarska vlada, bila bi torej z vsem pravom lahko molčala na krik in vriš iz nasprotnega tabora. A sedanji kabinet ni strankarski v onem pomenu besede, kakor smo ga bili navajeni pri minolih sistemah; pač zato je ministerstvo si mislilo: *Summum jus, summa injuria* — največje pravo, največja krivica — in je postopalo tako, kakor smo poročali. Pripoznalo je pravne razloge vladnega svojega komisarja ter zadostilo na ta način zakonu, na drugi strani je pa iz formalnega vzroka anuliralo ravno izvršene volitve, da zapreči misel nasilstva in predbacivanje krivičnega uporabljenja svoje moči.

Samo na ta način si moremo tolmačiti postopanje centralne vlade dunajske, ko je razpisala nove volitve. Brnski Čehi izgubili so torej pridobljeno zbornico, in kakor rečeno, je jako dvojljivo, če se jim bode za sedaj posrečilo, dobiti v zbornici večino; prevelik bode napor sovražnega kapitala. A tolažiti se jim je s tem, da so vendar uže dosegli velike rezultate. Ni dolgo tega, kar so imeli samo jednega zastopnika v brnski trgovinski zbornici, danes pa se uže boré za večino! Treba bode vztrajnega dela in stari tabor fakijske opozicije se bode vendar prej ali slej zgrudil. V zgled ste jim trgovinski zbornici v Pragi in v Budjevicah, ki ste končno postali narodni; tako bode pač tudi za brnsko trgovinsko zbornico, katero je morebiti za sedaj še rešil najnovejši odlok — prišel oni dan, „ko bode sveti Ilijon padel....“

pašnik, spoznal sem konja njegovega — Geza je!

Deklica se prestraši. „O ljubi oče! Danes je Sveti večer — ne bodite trdi proti svoji hčeri, bodite prijazni in dobri, pustite me le še danes s Gezo. Ah, moja pokojna mati bila bi gotovo tudi to prošnjo uslišala!“

„Potepuhinja!“ kriči stavec, zgrabi dekle za lase in jo telebne za duri.

„Jezus, Marija!“ zavpije ubogo dete.

„Ven se mi spravi, vlačuga! Zapovem ti, povedi „betijaru“ (lopovu), če mu je življenje drago, naj ne prestopi praga hiše moje!“

Komaj je stavec izgovoril te besede, odpró se duri in notri vstopi Geza, konjski pastir, pozdravljajoč: „Hvaljen Jezu Krist!“

Blato ga srdito pogleda in jezno zarenči nad njim: „Ven iz moje hiše, ti malopridni pobalin, ti postopač, ako nečeš, da ti moj fogoš* ne prekolje črepinje!“

„Odpustite mi, gazda Blato, odpustite zvestemu hlapcu, čegar srce...“ — dalje ni mogel izgovoriti. Blato je nameril s fogošem po njegovi glavi. Geza vjame urno s

* Palica na konci s prijemalom, ki je podobno sekirici.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Kakor poroča uradna „Wiener Zeitung“, odobril je cesar od **gališkega** deželnega zbora skleneni zakonski načrt o premembi volilnega reda. Novi volilni zakon sodržava važno odredbo, da morajo biti v prihodnje politični okraji kongruentni z okraji kmetskih volilnih občin. V gališkem deželnem zboru sedi 74 zastopnikov kmetskih občin, in ravno tolik mora biti broj političnih okrajev. Volilna reforma je velike važnosti ter se bode ob času volitev delo političnih oblastij znatno zmanjšalo.

Politično društvo „Wahrheit“ na Dunaji obdržavalo je predvčerajšnjem **delavski shod**, pri katerem se je v prvi vrsti razpravljalo o socializmu ter političnih strankah. Govorilo se je, da se bode shoda udeležil tudi znani nemški poslanec in socialist Liebknecht; no slednji ni prišel, ker mu je boravljenje v Avstriji uže od leta 1871 sém zabranjeno. Shod bil je po priliki od 1500 oseb obiskan. Zborovanje bilo je mirno.

Hrvatski sabor pričel je včeraj zopet svoje posvetovanje. Starčevićevi ter neodvisna narodna stranka niso se udeležili seje. Predsednik Hrvat poročal je o sprejemu saborske deputacije, katera je cesarju izročila saborsko adresno. Potem se je čital kraljevski reskript, v katerem se odobrava nakana sabora, da se voli regnikolarna deputacija, katera se naj dogovarja z ogersko deputacijo o reviziji nagodbe.

Tuje dežele.

Špansko zadela je predvčerajšnjem velika nesreča: grozen potres porušil je mnogo hiš in cerkva ter v porušnem zidovju pokopal čez 1000 ljudi. Po poročilih, ki so nam došla do sedaj, dá se sklepati, da je potres bil še hujši nego lansko leto v Ischiji. Najnovejša brzojavka celo poroča, da je polovica prebivalstva mesta Albuñelas usmrtena. Porušena je med ostalimi umotvori tudi slavnoznan stolna cerkev v Sevilji. Upati je, da mnogoteri spomeniki španske zidarske umetnosti niso tako hudo poškodovani, da bi se ne dali popraviti.

Prepir o uravnavi **turško-črnogorske** meje bliža se svojemu koncu. Črnogorski zastopnik v Carigradu, Vuković, dobil je od svoje vlade nalog, naj podpiše med Črno Goro in Turčijo skleneni ugovor.

Francoska komora zaključila je včeraj svoje zborovanje. Provizorni budget za prvo četrt leta 1885 se je odobril. Za troške v prvem četrtletju dovolilo se je 32916767 frankov.

rovosti in strogosti slednjemu otročje vdana. Toda ljubezen ne pozna nijedne zapovedi, ko pretrga vse ovire — jednaka razljutenemu življu. — — —

Geza jej oblubi, da pride po njo v Silvestrovi noči. Na njegovi pusti v mali kočici zacvelo bo novo, blaženo življenje, vse slasti tega sveta bo uživala na prsih svojega ljubega.

— Gledé bega sta se vse natančno dogovorila. Da bi jo pa kedo na uteku ne spoznal in ne izdali Gezovi tovariši, mimo kojih morata jasiiti, oblubi, da jej prinese svojo moško obleko. Njegovo najlepšo obleko nedeljsko, najkrasnejšo „vento“ bo dobila. Preoblečena v moško obleko bo povsodi varna.

Cela večnost zdel se je čas ljubimcema do Silvestrove noči.

Vender tudi ta napoči.

Jolanka je točno pazila, da se ni izdala očetu niti z najmanjšo besedico ali znamenjem. Bojazen, katera jo je doslej vedno navdajala, izginila je iz njenih prs, ker je vedno silneje ljubega podoba izpodirala očetovo podobno iz njenega srca. Ona je vedela, da jej brez Geze ni živeti in se je torej neprestrašeno pripravljala k osvoboditvi.

(Konec prihodnjici.)

Dopisi.

Iz Kranja, 29. decembra. (Izv. dop.) Pri zadnjem običnem zboru tukajšnje čitalnice, kateri število udov vedno narašča, smo se prepričali, da to narodno društvo trdno stoji in da se ni bati, da bi še kedaj hirali jelo. — V odbor izvoljeni so naslednji gospodje: Vinko Majdič, predsednik; Ferdinand Sajojovic, podpredsednik; Ivan Globočnik, tajnik; Matej Pirc, blagajnik; Iv. Franke, knjižničar; Rajm. Krisper in dr. Edvard Šavnik, odbornika. Ta imena so nam porok, da se bode čitalnično življenje v bodoče še bolj razvijalo, nego dosihmal. Na Silvestrov večer priredi društvo veselico s petjem, predstavo voseloigre „Umor v ogljarski ulici“, šaljivo loterijo itd.

Iz Krškega, 29. decembra. (Izv. dop.) [Nemški „Schulverein“ v Krškem.] Premnogo slučajev jasno svedoči, da je podtaknjeni namen, koristiti šolstvu in narodni omiki, le krinka zloglasnega nemškega „Schulvereina“ nasproti oblastim. Saj tudi ne zakrivajo političnih namenov svojih njega matadorji, nego stopajo v javnost z neprikrito drznostjo, delujoč po kvarnem gласu: „Namen posvečuje sredstva.“

Ni prvokrat, da so z grabežljivo roko segali tudi po našem mestu, a sedaj so nam za novo leto namenili osrečevalen dar. — Najpravičnejša trojedinica dr. M., dr. K. (ml.) in peda rog sevniske šole „Schulverein ove“ trudili so se preteklo soboto, žalujoči materi Germaniji zopet v naročje priveriti krško mesto — iznevereno dete. Obrnili so se na poštenega Nemca, bivajočega med nami, da bi prevzel predsedništvo podružnice njih društva za naš okraj. S prepričevalno zgovornostjo razloži dr. M. dolžnosti vernega sinu nemškega naroda in na vrhuncu poštenih agitacijskih syllogismov slovesno sklene: *Sie sind der einzige Deutsche hier, daher etc.* Ljubeznivi govornik se menda ni spomnil, da z lastno besedo bije v obraz nemški zemljepisni „vedi“, ki ima v razširjeni nemški knjigi — bodi si vsled temeljitosti ali iz zlobnosti — Krško navedeno kot *deutsche Sprachinsel*, in ni opazil, da s svojim govorom izkazuje nepotrebnost tega, kar namerava. *Mein theurer Freund, ich rat' euch d'rum, zuerst collegium logicum* svetuje modri Mephisto in gospod, kojemu je bilo namenjeno častno dostojanstvo utihotapljenega nemškega društva, odgovoril je, da se to z njegovim političnim prepričanjem in pravnim čutom nikakor ne ujema.

Vrniti so se torej morali sevniski gospodje, ne da bi bili dosegli željenega uspeha. Sicer pa so s svojim neprestanim rovanjem na kranjski strani savskega obrežja tudi že šolske oblasti naperili proti sebi.

Razne vesti.

— (Razstava piva) priredila se bode v aprilu bodočega leta na Dunaji ob shodu avstrijsko-ogerskih gostilničarjev.

— (Obilo snega) palo je v slednjih dneh v južni Franciji, tako da je bil železniški promet oviran.

— (Domači zajčeki predsednika Grévyja.) S kakimi stvarmi da se časi bavijo francoski zastopniki na troške davkoplačevalcev, kaže naslednje poročilo iz jedne zadnjih sej. Debatiralo se je o civilni listi predsednikov. Imperijalist princ Leon zahteval je, da se odpravi plača predsednikova v znesku 300 000 frankov; rekel je: „To ni jedina svota, katero hočete dati predsedniku. Tu vidim tudi znesek 6000 frankov za obujala strožajev. Nezmerena svota! Kar se tiče slavnoznanege lova —“ („Ali govorite rajše o lovih za časa cesarstva!“ kliče mu nasproti republikanski poslanec Deshop.) Princ Leon z veseljem poprime dano mu priliko in podaje slušateljem paralelo, ki jako neugodno izpade za predsednika republike. Princ Leon: „Predsednik ne stvari na pol tega, kar je naredil cesar.“ (Levica vpije: „Hvale Bogu!“ — Smeh.) Princ Leon: „Civilna lista plačevala je pod cesarstvom državi

300 000 frankov za škodo, ki so jo napravljali domači zajčeki na posestvu Merinos. Gospod Grévy pa, kakor po navadi, nič ne plača. To pa še ni vse. Ni mu dovoljeno, narodnih posestev dajati v najemščino; a kaj je storil. Odstopil je nekemu sosedu dva gozda s pogojem, da mu sosed dá vsako leto 500 fazanov. (Kričanje od vseh strani.) Drug nedostatek: Domače zajčke, katere redi država, prodaja predsednik jako drago, po štiri franke.“ Poslanec Perin: „To morajo učene živali biti!“ Princ Leon: „Da, pa še kako! Zdaj zopet lahko kričite: Živela republika!“ Občen smeh!

— (Robec.) Na francoskem gledališkem odru, kjer se je moglo toliko reči brez kazni, ni bilo dovoljeno žepni robec imenovati, kaj se le rabiti ga. Koliko neprilika je to prizadevalo, lahko si je misliti. Še le 1. 1820 upal si je predstavljatelj v neki oporočni prizorici, v kateri je bilo govorjenje o žepnem robcu, v roke vzeti, vendar si ni upal imenovati ga s pravim imenom; rekel je le plaho, da je tanka prejevina. Naposled pa se leta 1828 velika ta beseda vendar privikar izgovori, v prestrašenje enim, v veselje drugim. Zgodilo se je to v predstavljanju Shakespeareovega „Othella“, v katerem žepni robec veliko vlogo igra. Temu še ni tako dolgo, da je nosni robec znebil se svojega zaničevanja. Poprej so ga skrivali v najglobljo globočino žepovo, in grobo bi se bil pregrešil proti dobremu tonu, kdor bi se ga bil poslužil vprico drugih. V začetku tega stoletja še le ga je cesarica Jozefina storila sposobnega za dvor. Imela je prav slabe zobe, in ker takrat še ni bilo tako umetno dovršenih zobnjakov, rabila je majčkine s špicami obrobljene robce, ki jih je ob razgovoru prijetno pred usta nosila. To se vé, da so hitele vse gospé posnemati cesaričin zgled, in od onega časa ima robec dobro utrjeno mesto.

— (Čudne oporoke.) V „Chamber-Journal“ so našteje čudne oporoke iz sedanjega časa. Imenovani list pripoveduje, da je 1. 1877 v Berlinu umrl človek, ki je mestu zapustil 34 000 mark, drugo pa devetim rodovincem in jednemu prijatelju, vendar takó, da vsak izgubi svoj del, ako mu pojde za pogrebom. Rodovinci, se vé da, držali so se natanko volje ranjcega. Prijatelj pa, spomnivši se starih časov, ki sta jih lepo preživela, ne more, da bi ga ne spremil na pokopališče. Pozneje se je našlo dopolnilo k oporoki, v katerem je stalo, da tistemu, ki bode nepokoren oporoki, naj se izplača onih 32 000. Ta prijatelj, ki je več mislil na ranjcega prijateljstvo kakor ranjcega denar, bil je sedaj sijajno nagrajen. — Nek Brooklynčan je zapustil 70 parov hlač, ki naj jih mestni ubogi na dražbi pokupijo, pa takó, da noben kupec ne sme kupiti dva para. Jeden kupec ogleduje pri neki priložnosti svojo kuplevino, pa opazi, da je v rob vsit prten mošnjiček. Odpre, pa najde v njem deset bankovcev po 100 dolarjev. Potem načinu je bil vsak kupec hlač za 1000 dolarjev bogatejši. — Nek Nemec, po imenu Bechtel, se je z rodovinci tako pošalil, da je vse možke naslednike za takó dolgo izključil od dedovanja, dokler bodo nosili brado.

Domače stvari.

— (Neutemeljena včst.) Po Trstu raznesla se je večeraj včst o insolventci neke tukajšnje trdne in obče zaupanje uživajoče firme. Mi moromo z gotovostjo konstatirati, da v Ljubljani o tem nihče nič ne vé in da je dotična včst v „Triester Ztg.“ gola izmišljotina. Globoko moramo obžalovati, da se ravno zdaj, ko je v Ljubljani trgovski stan itak dosta vznemirjen, mogó med svet pošiljati taka neosnovana poročila, katera morejo spoštovanim firmam mnogo škodovati. Naj bi se dotični list vendar prej o istinitosti takih poročil prepričal, saj je vendar to častniarska njegova dolžnost!

— (Slovenska prva predstava) v novem letu je 4. januarja na korist zgradbe novega narodnega deželnege gledališča v Zagrebu. Ponavljala se bode zalogra „Zrinjski“. Ker je prva predstava te igre občinstvu vrlo ugajala in mnogo prijateljev slovenske Talije ni dobilo prostora, poleg tega smo pa obvezani, izkazati se bratom Hrvatom hvaležnim, ker so s

svojo prekrasno opravo večkrat pomogli k sijajni predstavi, ne dvojimo, da se napolni tudi ta večer do malega gledališča. Na to predstavo opozarjamo osobito še s počitnic vrnivše se dijake in p. n. občinstvo z dežele. Igra se je pa, ker je preširna, okrajšala tako, da traje samo do polu 10. ure.

— (Zaradi osla.) Iz Medvod nam poroča prijatelj: Dne 23. decembra prišla je h kočarju in krojaču Gregorju J. na Brezovici družba cigánov ter ga prosila za prenočišče, katero jim je mož tudi rad dovolil, kolikor je imel prostora; nekoliko jih je pa šlo h kočarju Blažu P. ležišča iskat. Kmaló potem prišel je cigan Andrej Hudo-rovč k Gregorju J. in mu jel ponujati osla na prodaj, katerega so imeli cigani pri Blažu P. v hlevu. Naš kočar se je spustil v kupčijo in kmalo sta se pobotala s ciganom za osla; tri goldinarje je bil kup za plemenito žival. Zgovorila sta si tudi primeren „likof“ in šla na ta namen v gostilno Mihe K.; cigan je menil, da bode Gregor J. takoj plačal zgovorjeno svoto za osla in za to je kar sam poravnal pijačo, misleč, da mu bode kupec novce povrnil. A Gregor J. je zginil brez sledu iz krčme in šel domov. Cigan mu je sledil in ga pri oknu tirjal za dolžne denarje. Gregor pa se nikakor ni hotel oglasiti. Ciganu je bilo konečno to moledovanje preneumno in jel je bolj energično postopati. Razbil je dve šipi in poškodoval lesovje pri oknu — da bi zbudil molččega dolžnika. To pa je bila njegova poguba. Štiri do pet vaščanov zapazilo je bilo cigana in drli so nanj. Napadli so ga z nožmi ter ga ranili na glavi, na vratu, na roki, na rami in na nogah. Ubogi cigan je skoro po vsem telesu več ali manj ranjen in sedaj leži pri Blažu P. bolan. Njegova žena in malo njegovo dete sta pri njem, da mu strežeta. Žandarmerija je strogo pozvedovala po onih, ki so cigana z nožmi napadli, a do sedaj se ji še ni posrečilo dobiti ponočnjakov. Cigansko družbo pa je odvedla v zapor k c. kr. deleg. okrajni sodnji v Ljubljano, ker niso imeli nikakih izkazov in so ljudi nadlegovali s prosjačenjem. — Toliko nezgode je povzročil ubogi osel!

— (Najdona trupla.) Dne 26. t. m. zvečer našla je posestnica Marija Vrhunec v Selcih nad Škofjo Loko na svojem kegljišču v stelji, ki je bila tam hranjena, truplo 40letnega samskega gosta Luke Čenciča; mož je bil žganju zelo udan in je tudi najbrže vsled preobilega uživanja te pijače nagloma umrl. — Iz Gorenje Šiške se nam z dne 27. t. m. poroča: Danes okolo 10. ure dopoldne našli so uže dva dni nekoliko bolehačo, 45letno prosjačico Marjeto Jerman, po domače Jermanovo Meto iz Zapog pri Smlednji (okraj kranjski), mrtvo na stelji v hiši št. 42. Na njenem truplu ni bilo opaziti nikake rane, sodi se torej, da jo je umorila preobila „merica“ žganja, katero je pokojnica posebno ljubila.

— (O roparskem umoru) na Pragerskem poročajo dunajski listi, da je zločinec uže pod ključem. Umorjeni židovski agent Žiga Bauer je stanoval v neki hiši blizu kolodvorske restavracije. Razen njega in hišnega posestnika bival je v istem poslopju le nek mesar s svojo obitelji in s svojim pomočnikom. Minulo nedeljo zvečer se poda Bauer v kolodvorsko restavracijo. Zahteva vino in mesno jed, in potem, ko je bil zavžil večerjo, potegne listnico iz žepa. Pri tej priliki se prepriča gori omenjeni mesarski pomočnik, da ima Bauer izdatno svoto denarja pri sebi. Komaj zapusti tedaj agent gostilnico, kot predzadnji gost, uže se vzdigne tudi mesarski pomočnik ter jo maha za njim. Kakih 30 korakov od stanovanja ga napade s svojo sekuro ter ga udari s tako silo po glavi in hrbtu, da se žrtva takoj nezavestna na tla zgrudi. Zločinec poklekne sedaj ubitemu na prsi in hlastno pobere svoj plen, listnico s 700 gld., zlato uro in veržico ter druge dragocenosti. Proti 12. uri po noči pride kolodvorski gostilničar domov in v svojo grozo zapazi mrliča v cestnem blatu. Takoj pošlje po župana in po žandarje, in ti so kmalu na sled prišli zločincu. Mesarskega pomočnika uklenejo, ta s prva dosledno taji svojo krivdo, toda ker svojega *alibi* ni mogel dokazati, se je konečno moral udati. Obstal je, da je svoj plen zakopal v hišnem vrtu. Tam so ga v istini našli. Pri celjski okrožni sodnji čaka zaslužena kazen nečloveškega morilca.

— (Bralno društvo v Krškem) ima 31. t. m. zvečer zabavo s petjem in šaljivimi govori.

— (Bralno društvo v Žužemberku) priredi Silvestrovo veselico dne 31. decembra t. l. z naslednjim sporedom: 1.) Petje: a) Ant. Hajdrih: „Hercegovska“; b) A. Hartl: „Večerna“; c) K. Mašek: „Pri zibelci“; d) A. Hajdrih: „Jadransko morje“; e) A. Hajdrih: „Pri oknu“; f) * * *: „Mihova ženitev“. 2.) Srečkanje na dobitke. 3.) Prosta zabava. — Začetek ob 8. uri zvečer.

— (Rimski grob) z dobro ohranjenimi freskami, ki je bil maja meseca t. l. pri Drnovem najden ter v „Ljub. Listu“ na drobno popisan imenuje c. kr. osrednja komisija za umetelnostne in zgodovinske spomenike „jedno najzanimivejših najdb sedanje dobe“; komisija namerava potrebno oskrbeti, da se ohrani ta važna starinska najdba.

— (Strah v gledališči.) Iz Beljaka se z dne 27. t. m. poroča: Včeraj zvečer pri predstavi nastal je nenadno velik strah med obiskovalci gledališča. Pri četrtem dejanji čul se je vrišč, kakor bi bil kdo ustrčil ali bi bilo kaj trdo palo. Med obiskovalci nastalo je bojazljivo gibanje, vse je hotelo nakrat iz gledališča. Zaman je z odra zagotavljal gledališki ravnatelj in igralci poslušalcem, da se ni zgodilo nič hudega, vsi so hoteli urno bežati. Še le čez dolgo časa polegel se je strah in gibanje, da se je mogla predstava nadaljevati. Zdatna nesreča se ni zgodila, ker se je občinstvo vendar dalo pomiriti, a zgodila bi se bila lahko velika nesreča, kajti stopnice našega gledališča so zelo ozke, strme in slabo rasvltljene.

— (Umreti hoče!) Iz Maribora se poroča, da je prošli terek skočil nekov železnišk delavec v Dravo. Da si so bili nekateri možje prav blizu njega, mu vendar niso mogli zabraniti mrzle kopeli, kajti postavil se jim je z nožem v bran. Plaval je po Dravi do nekega mlina, kjer je obvisel na neki žici. Še le zdaj se je posrečilo nekaterim možem, izveči ga iz vode in ga priversti v gorko sobo. Ko pa so ga slekli, so opazili, da si je z nožem prizadel tudi več ran v trebuh. Prenesli so ga v bolnico.

— (Strašni nasledki pijanstva.) „Edinost“ z dne 27. t. m. iz Trsta poroča: Sanitetna vojska Dravšček in Tamgas sta včeraj popoldne pila v starem mestu v krčmi „Andemo da Bettina.“ Napila sta se, da sta rekala mački teta; kar naglo pa ja je prešinila misel, da ako bi bila vojna, ona dva ne bi imela prilike pokazati svoje hrabrosti, zato pa je treba porabiti priliko v Trstu, sklenila sta, da gresta na Iredentarije; skleneno, storjeno; potegnili sta vsak za svoj nož za rezanje štrkljev (saniteta nima sabelj) in začneta dirjati po Korzu; tam ranita najprej lahko nekega gospoda, potem pa močno nekega fakina, Carlo Scoglio po imenu; temu je Dravšček skoro odsekal uho. — Na srečo je šel mimo višji finančni inšpektor, pl. Rainer, z neko finančno stražo, ta je ustavil vojaka in aretiral s pomočjo finančne straže Tamgas-a, odvedli so ga na policijo in na tisoče ljudij je šlo za njim. Dravšček je pete odnesel, ali kmalu je vojaška straža imela tudi njega. Zdj bosta oba uživala nastopke visoke hrabrosti. Stvar je razburila vse prebivalce, ker so jo razni reporterji še pretirali.

— (Ponedeljek in njegove posledice.) Bridko jih je izkušala včerajšnja številka našega lista! Preveč praznikov v enem tednu za stavca in popraviljavca, in tako se je pripetilo, da je v včerajšnjem uvodnem članku „Kaj sedaj?“ izostala kar cela vrsta. V tretji predel namreč naj ustavi blagovoljni čitatelj med besedami „krizo!“ in „po vzgledu česke komore“ sledeči, po nerodnosti izpuščen pasus: „V tem zmislu naj se giblje naša trgovinska zbornica.“ Sicer ves odstavek niti pravega zmisla nima!

Vabilo na naročbo.

Z novim letom 1885 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponovno, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrižek treba prilepiti le naslov, ki je na pasku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10.—
„ pol leta	„ 5.—
„ četrt leta	„ 2.50
„ en mesec	„ —85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6.—
„ pol leta	„ 3.—
„ četrt leta	„ 1.50
za donašanje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Rim, 30. decembra. Časopisi bavijo se z vprašanjem, da namerava Nemčija napraviti Trst za izhodno točko subvencioniranih morškovoznih črt. „Rassegna Tribuna“ trdi, da se je ministerski svet o tem vprašanji posvetoval. „Tribuna“ poroča tudi, da se bode visok dostojanstvenik poslal o tej zadevi v Berlin in na Dunaj.

Madrid, 30. decembra. Zopet močan potres v Torroxi, v provinciji Malaga; več hiš se hoče podreti, v mnogih velike razpoke. V vasi Trigiani podrlo se je več hiš, stanovalci so ubežali na prosto.

Berolin, 29. decembra. „Daily News“ nasproti omenja „Nordd. allg. Ztg.“: Kontinentalne vlasti umevajo egiptovsko vprašanje s stališča mirovniških odnosov k sosednjim vladam. Predpogoj sporazuma z drugimi silami gledé Egipta je angleško-francoski dorazum. Interes Nemčije ob dobrem sporazumu s Francijo je prevelik, kot da bi hotela nemška politika angleško-egiptovski kostanj vleči iz francoskega ognja; Nemčija ne bode spremenila, da bi Angliji storila uslugo, svoje mirovne politike Franciji nasproti.

Pariz, 29. decembra. Ko je zbornica in starešinstvo dovolilo jedno milijardo indemitetnega kredita, se je seja zaključila.

Madrid, 29. decembra. Po najnovejših poročilih zahteval je slednji potres čez 1000 žrtve.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 30. decembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 81.90
„ „ „ srebri	82.90
Zlata renta	103.90
5% avstr. renta	96.80
Delnice narodne banke	858.—
Kreditne delnice	291.50
London 10 lir sterling	123.15
20 frankovec	9.74
Cekini c. kr.	5.79
100 drž. mark	60.20

Tujci.

Dne 28. decembra.

Pri Maliči: Miller, trgovec, iz Zagreba. — Loy, trgovec, iz Kočevja. — Mulley, zasebnik, z Vrhnike. Pri Slonu: Pietzka, inženier, iz Mor. Ostrave. — Konschegg, vodja strokovne šole, iz Ausseea. — Gaspari, c. kr. okr. živinozdravnik, iz Postojine. Pri Južnem kolodvoru: Robitschek, trg. potovalec, z Dunaja. — Bajardi, c. kr. priglédnik drž. nadpravnštva, iz Gradca. — Erat, posestnik, iz Mokronoga.

Umrlí so:

Dne 28. decembra. Avgust Souvent, umir. c. kr. major, 64 l., na Bregu št. 20, otekanje mehurja. — Marija Kante, delavčeva hči, 33 l., Gradaške ulice št. 24, vodenica. — Marija Krašovic, delavčeva hči, 5 l., Poljanska cesta št. 18, občna škrofuloza.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanja barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
29. dec.	7. jutraj	734.34	— 1.6	s. sl.	obl.	21.60
	2. pop.	733.85	+ 0.6	svzh. sl.	>	sneg
	9. zvečer	734.65	+ 0.4	zpd. sl.	>	dež

V založništvu našem je ravnokar izišla na svitlo knjiga:

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik,
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr.,
franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Prekrasno novoletno darilo!

Ravnokar so v našem založništvu izišle na svitlo:

POEZIJE, zložil **S. Gregorčič.**

Drugi, pomnoženi natis.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gold.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.